

Lausunto

11.10.2024

Asia: VN/12842/2024

Lausuntopyyntö paloturvallisuuslaitteita koskevista sisäministeriön asetuksista

Yleiset huomiot

Voitte kirjoittaa yleiset huomionne lausuntopyynnöstä alla olevaan kenttään.

Asetus palovaroittimista tulisi palauttaa valmisteluun tai se edellyttää merkittäviä muutoksia sen 1 pykälään. Ehdotamme, että vaatimus yhdestä palovaroittimesta jokaista alkavaa 60 neliömetriä kohden poistetaan ja asetuksen nykyinen muoto säilytetään muutoin.

Nykyinen sääntely palovaroittimista on parempi kuin asetuksen muutosehdotus, jossa ehdotetaan palovaroittimien määrän sitomista yksinkertaisesti pinta-alaan. Muutosehdotus, jonka mukaan yksi palovaroitin asennetaan jokaista alkavaa 60 neliömetriä kohden, heikentää merkittävästi paloturvallisuutta. Se ei riitä ottamaan huomioon erilaisia tilaratkaisuja tai tilojen muotojen vaihteluita, mikä voi johtaa siihen, että varoittimia on liian vähän ja ne on sijoitettu tehottomasti.

Nykyinen asetus sisältää joustavamman ja turvallisemman lähestymistavan, jossa palovaroittimien määrä ja sijoittelu perustuvat tilojen muotoon ja syttymisvaaroja aiheuttaviin toimintoihin. Tämä varmistaa, että varoittimet havaitsevat savun mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, ja hälytysääni kuuluu kaikkiin asunnon osiin, mikä on erityisen tärkeää monimutkaisissa ja kerroksellisissa asuinympäristöissä.

On myös tärkeää, että hälytysäänen kuuluvuusvaatimusta ei poisteta asetuksesta, kuten luonnoksessa ehdotetaan. Tämä on keskeinen turvallisuustekijä, joka varmistaa, että asukkaat kuulevat hälytyksen ajoissa. Lisäksi asetuksessa tulee huomioida ikääntyneiden ja kuulovammaisten tarpeet, jolloin hälytyksen tulee voida tapahtua myös muilla keinoilla, kuten tärinämien ja vilkkuvalojen avulla.

Asetuksen tulisi siis säilyttää nykyinen sanamuoto, joka antaa suunnittelijoille ja asukkaille riittävästi liikkumavaraa varoittimien määrän ja sijoittelun suhteen.

Sisäministeriön asetus paloilmoittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista

Voitte kirjoittaa huomionne asetusluonnoksesta alla olevaan kenttään.

1 §: Aikaisemmin on asetuksissa ja määräyksissä viitattu myös maankäyttö- ja rakennuslain sekä sen nojalla annettuihin muihin säädöksiin. Nyt viittaukset on poistettu. Nyt on viitattu sähköturvallisuuslakiin, mutta tulisiko samalla viitata myös painelaitelakiin? Lisäksi toivomme, että perusteluissa esitettäisiin alan hyvien käytönteiden ja suunnitteluohjeiden asema.

3 §: Luonnoksessa esitetään, että paloilmoittimen ohjaustoiminnot eivät saa häiritä sen toimintaa, mutta samalla todetaan, että ohjattavien laitteiden, kuten turvakuulutusjärjestelmien ja poistumishälytysten, suunnittelu ja asennus eivät kuulu paloilmoittimen toteutukseen. Tämä erottelu aiheuttaa merkittäviä huolenaiheita turvallisuuden, laitteistojen yhteensopivuuden sekä toiminnan luotettavuuden näkökulmasta.

Ensinnäkin, nykyaikaisessa paloturvallisuudessa on olennaista, että kaikki järjestelmät, jotka vaikuttavat hätätilanteiden hallintaan, toimivat saumattomasti yhdessä. Paloilmoitin ei toimi erillisenä komponenttina vaan osana laajempaa turvallisuusjärjestelmää, johon voivat sisältyä esimerkiksi poistumisvalaistus ja evakuointihälytykset. Jos paloilmoittimen ja siihen liittyvien järjestelmien suunnittelu ja asennus erotetaan toisistaan, vaarana on, että näiden järjestelmien yhteensopivuus jää riittämättömästi huomioiduksi. Tämä voi johtaa siihen, että hätätilanteissa syntyy toimintahäiriöitä tai viiveitä, jotka voivat vakavasti heikentää poistumisen ja evakuoinnin turvallisuutta.

Toiseksi, vastuunjako jää tässä mallissa epäselväksi. Jos paloilmoittimen ohjaamat järjestelmät, kuten poistumisopasteiden valaistus ja turvakuulutusjärjestelmät, eivät kuulu paloilmoittimen toteutuksen piiriin, herää kysymys siitä, kuka vastaa niiden toimivuudesta ja yhteensovittamisesta. Erityisesti suuremmissa ja monimutkaisemmissa kiinteistöissä, joissa on useita erilaisia turvajärjestelmiä, on välttämätöntä, että nämä toimivat luotettavasti yhdessä. Nykyisessä asetuksen muodossa vastuu vaikuttaa olevan hajautettu, mikä voi johtaa epäselvyyksiin esimerkiksi kiinteistön omistajan, urakoitsijoiden ja suunnittelijoiden välillä.

Kolmanneksi, tekninen integraatio on kriittinen osa nykyaikaisia paloturvallisuusratkaisuja. Paloilmoittimen ja muiden järjestelmien, kuten poistumisopasteiden ja turvakuulutusjärjestelmien, yhteensovittaminen tulisi sisältyä jo järjestelmien suunnitteluvaiheeseen, jotta varmistetaan niiden saumaton yhteistyö. Tekninen eriyttäminen, jossa jokainen laitteisto asennetaan erillään, voi lisätä riskiä toimintahäiriöille kriittisillä hetkillä, jolloin esimerkiksi hälytysäänät ja opasteet eivät toimi odotetusti. Tämä voi johtaa siihen, että ihmiset eivät löydä turvallisia poistumisreittejä riittävän nopeasti.

Neljänneksi, standardiviittauksia ei nykyisessä luonnoksessa ole riittävästi, mikä voi lisätä epäselvyyksiä teknisten vaatimusten ja yhteensopivuuden suhteen. Standardit, kuten SFS-EN 54-16 ja SFS-EN 1838, käsittelevät esimerkiksi turvakuulutusjärjestelmien ja poistumisvalaistuksen yhteensopivuutta. Viittausten poistaminen standardeihin luo riskin siitä, että laitteistojen suunnittelussa ja toteutuksessa ei noudateta yhdenmukaisia periaatteita, mikä voi johtaa vaihtelevaan laatuun ja turvallisuuteen eri kohteissa.

Lopuksi, katvealue, jonka nykyinen asetusluonnos muodostaa, on erityisen huolestuttava, koska paloilmotin ei toimi erillisenä komponenttina vaan osana laajempaa turvallisuusjärjestelmää. Paloilmotimen ja siihen liittyvien järjestelmien yhteensovittaminen on oleellista kokonaisvaltaisen turvallisuuden kannalta. Siksi ehdotamme, että asetusta tarkennetaan niin, että paloilmotimen ja muiden turvajärjestelmien, kuten poistumisopasteiden ja turvakuulutusjärjestelmien, yhteensovittaminen otetaan huomioon jo suunnittelu- ja asennusvaiheessa.

Ehdotamme kolmannen pykälän korvaavaksi taikka uudeksi 3 §:n toiseksi momentiksi esimerkiksi seuraavaa:

Jos paloilmotimella ohjataan muiden laitteiden tai järjestelmien toimintaa, on ohjaustoiminnot, kuten poistumisvalaistus ja turvakuulutusjärjestelmät, suunniteltava ja asennettava yhteensopivasti siten, että ne toimivat saumattomasti yhdessä paloilmotimen kanssa häiritsemättä sen toimintaa, ja suunnittelussa on noudatettava asiaankuuluvia teknisiä standardeja

2 § & 4 §: Aiemmin on säädöksissä esimerkiksi esitetty, että hälytysjärjestelmän liittämistä hätäkeskukseen säädetään erikseen.

Toiminnallisten vaatimusten kohdalla tulee myös sammutuslaitteiston osalta ottaa huomioon yhteensovitettavat asennukset. Nyt toiminnallisissa vaatimuksissa kuvataan vain paloilmotimen yhteys muuhun talotekniikkaan.

5§: Näemme positiivisena, että erheellisiin hälytyksiin liittyvässä perustelussa on otettu huomioon pelastuslaitoksen lisäksi myös loppukäyttäjät. Siten asia ohjautuu ennakoivaan ja hälytyksiä torjuvaan asenteeseen, eikä puhuttaisi vain laskuttamisesta.

6 §: Laitteistoja koskevat merkinnät tulisi koskettaa koko reitin tunnistamista laite- ja keskustilaan. Nyt voi olla ymmärrettävissä, että vain keskustila merkitään.

Kun laki käsittää sammutuslaitteistot kokonaisuutena, on korjattava esitetty sprinklerikeskus päivitettävä vastamaan kaikkia laitteistotyyppisiä eli muotoon: sammutuslaitteiston keskuksen sijainti

7 §: Laitteistojen suunnittelua tai ylläpitoa koskevan dokumentaation määrittelyä tulee pohtia uudelleen ja esitämme, että nämä mainitaan yleisellä tasolla. Siten ei määriteltäisi toteutuspöytäkirjamallia tai elinkaarikirjaa. Paloilmoittimien ja sammutuslaitteistojen välillä on laitteistokohtaisia eroja käytänteissä. Aikaisemmin on säädetty esim. A:65 3 §:ssä suunnitteluperusteista, joka on alalla ohjautunut myös ohjeistavissa materiaaleissa vakiintuneeksi termiksi.

Ei ole tarpeen esittää tiettyjä muotoja, jotka voivat laajalti vaikuttaa myös olemassa olevien ohjeiden päivittämiseen. Vaihtoehtona voisi kuvata perusteluissa, että ylläpidon dokumentaatio koostuu asiakirjakokonaisuudesta, ilman, että eritellään asiakirjat yksityiskohtaisesti.

8 §: Tulisiko kohtaan 2 lisätä myös suunnittelijan tiedot? Tämä selkiyttäisi osaltaan myös suunnittelijan vastuuta toteutuksesta.

9 § Laitteiston hoitaja kuvataan nyt yhteyshenkilönä. Muutosta olisi hyödyllistä kuvata perusteluissa. Aiemmin on säädetty vain laitteiston hoitajasta, joka saa riittävän perehdytyksen (A:65 22 §). Huomioiden kohta 11 on positiivista, että säädöksissä otetaan esille laajempi kokonaisuus kuin vain yksi hoitaja.

Kohdassa 2 sprinkleritermi päivitettävä vastaamaan muitakin sammutuslaitteistoja.

Kohtaa 3 tulisi täydentää myös muilla säännöllisillä testeillä tai lisätä kohtaan 1 velvollisuus noudattaa laadittua ohjelmaa.

Kohdassa 1 mainitaan kunnossapito-ohjelma. Vastaavasti kuin aiemmin todettu 7 §:stä kunnossapitoon liittyen, laitteistojen suunnittelua tai ylläpitoa koskevan dokumentaation määrittelyä tulee pohtia uudelleen ja esitämme, että nämä mainitaan yleisellä tasolla. Tulisi ennemmin säätää ylläpitoa koskevasta asiakirjakokonaisuudesta, kuin säätää yksittäisistä dokumenteista, jotka voidaan liittää esim. rakennuksen käyttö ja huolto-ohjeeseen.

10 §: Samassa pykälässä esiintyy käyttö- ja huolto-ohjeet sekä huolto- ja kunnossapito-ohjelma.

Kuten aiemmin jo esitetty 9 § kohdalla, onko syytä tehdä uusia termejä vai olisiko järkevää kuvata ennemmin asiakirjakokonaisuutta sitomatta asiassa termejä (ns. riittävällä ylätasolla). Esim. elinkaarikirja on kokonaisuus vain paloilmoittimien kohdalla, jonka takia sekään ei yksittäin

esitettyinä ole hyvä sellaisenaan säädöksissä, koska se muodostuu monesta osasta, jotka koskevat määrittelyä, suunnittelua ja ylläpitoa.

Sisäministeriön asetus käsisammuttimista

Voitte kirjoittaa huomionne asetusluonnoksesta alla olevaan kenttään.

SPEKin näkemyksen mukaan asetuksen käsisammuttimista 3§:ssä esitetty mahdollisuus poiketa standardin mukaisesta väristä kotitalouskäyttöön tarkoitetuissa sammuttimissa on hyvä.

Viimeisimmän pelastustoimen taskutilaston (2018-2022) mukaan alkusammutuksen käyttö rakennuspaloissa on vähentynyt selkeästi.

Sallimalla muitakin kuin punaisia sammuttimia kotikäyttöön voidaan ainakin asuinrakennusten osalta madaltaa sammuttimen hankintakynnystä, kun sen voi sovittaa paremmin kodin värimaailmaan.

Sisäministeriön asetus rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta

Voitte kirjoittaa huomionne asetusluonnoksesta alla olevaan kenttään.

3 §: täydentävät äänimerkit eivät saa sekoittaa palovaroittimen ääneen, jos integroitu paloilmoittimeen

7 §: Ei vaatimusta kunnossapito-ohjelmasta tai päiväkirjasta

Muistion asiaa käsittelevässä kohdassa, jonka nykyinen sanamuoto on: Säännöllisesti tehtävät huolto- ja kunnossapitotoimenpiteet on tarkoituksenmukaista sisällyttää esimerkiksi kiinteistön huoltokirjaan voisi viitata tiukemmin rakentamislain (751/2023) 139§ssä mainittuun rakennuksen käyttö- ja huolto-ohjeeseen, jonka 2 momentissa todetaan: Rakennuksen käyttö- ja huolto-ohjeen on sisällettävä tiedot rakennuksen ja rakennuspaikan käyttötarkoituksen mukaista käyttöä ja kunnossapitovelvollisuudesta huolehtimista varten.

Laitteistokokonaisuuden huomiointi ja yhteistoiminta:

Esitämme, että vähintään perusteluissa kuvataan yhteistoimintaan liittyvä kokonaisuus, joka pitää huomioida ja tähän kokonaisuuteen liittyä myös laitteistojen, kuten paloilmoittimen huomiointi.

Jo nykyisillä toteutustavoilla paloilmoin voi esimerkiksi ohjata poistumisopasteita tai siihen on voitu liittää poistumistilanteen hallintaan suunniteltu poistumishälytys- ja turvakuulutusjärjestelmä, jonka toiminta on laitteistokohtaisissa perusmäärittelyissä varmistettava. Asian ”unohtaminen” johtaa huonoihin toimintatapoihin ja voi olla merkittävä tekijä onnistuneeseen ylläpitoon tai sen epäonnistumiseen.

Tästä syystä merkinnät, valaisimet ja mahdollinen ääni poistumistilanteen hallinnassa on suunniteltava ja määriteltävä kokonaisuutena, jotta myös yhteistoiminta tulee varmistetuksi. Eikä kokonaisuudessa esimerkiksi ääni saa olla poistumishälytys- ja turvakuulutusjärjestelmän tai paloilmoinin välillä ristiriidassa. Hälyttimien ja suunniteltu toiminta tulee yhtä lailla varmistaa, että kokonaisuus toimii yhdessä.

Sisäministeriön asetus palovaroittimista

Voitte kirjoittaa huomionne asetusluonnoksesta alla olevaan kenttään.

1 §: Ehdotamme, että vaatimus yhdestä palovaroittimesta jokaista alkavaa 60 neliometriä kohden poistetaan. Asetuksen tekstiä pidetään nykyisellään parempana. Muutosehdotus heikentää merkittävästi paloturvallisuutta ja voi johtaa siihen, että asunnossa on liian vähän palovaroittimia ottaen huomioon erilaiset tilaratkaisut ja asunnon muodon vaihtelut. On olennaista, että palovaroittimien määrä ja sijoittelu perustuvat tilojen muotoon ja erityistä syttymisvaaraa aiheuttaviin toimintoihin, kuten nykyisessä asetuksessa säädetään.

Aiemman asetuksen sanamuoto on ollut seuraava: "Palovaroitin on asennettava siten, että se reagoi tulipalosta aiheutuneeseen savuun mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Huoneistoalan lisäksi palovaroittimien määrässä ja sijoittamisessa tulee ottaa huomioon suojattavan tilan muoto ja erityistä syttymisvaaraa aiheuttavat toiminnot." Tämä antaa riittävästi joustoa varoittimien määrän ja sijoittelun osalta ilman, että pelkkään pinta-alaan perustuva sääntö rajoittaisi varoittimien optimaalista sijoittelua. Ehdotamme siis, että sääntelyä ei yksinkertaisteta tavalla, joka kaventaa suunnittelijoiden ja asukkaiden mahdollisuuksia varmistaa optimaalinen palovaroittimien määrä ja sijoittelu erilaisissa tiloissa.

Onnettomuustutkintakeskuksen (OTKES) suositukset tukevat ehdotettua: Useat OTKESin raportit, kuten Y2016-03 ja Y2019-01, ovat osoittaneet, että nykyinen 1/60 m² -sääntö voi johtaa palovaroittimien liian vähäiseen määrään, jolloin tulipalot havaitaan liian myöhään. Esimerkiksi OTKESin Y2016-03-raportissa käsitelty kahden lapsen kuolemaan johtanut rivitalopalosta nosti esille, että varoittimia oli liian vähän ja ne oli sijoitettu epätarkoituksenmukaisesti. Raportti suosittaa varoittimien lisäämistä kaikkiin huoneisiin, jotta varmistetaan hälytysäänien kuuluvuus.

NFPA:n tutkimukset osoittavat muutoksen tarpeellisuuden: NFPA:n "Smoke Alarms in U.S. Home Fires" -raportissa (2021) todetaan, että palovaroittimia tulisi asentaa kaikkiin makuuhuoneisiin, käytäville, keittiöihin ja jokaiseen kerrokseen. Tämä suositus perustuu Yhdysvaltojen palotilastoihin,

jotka osoittavat, että liian vähäinen määrä varoittimia tai niiden väärä sijoittelu voi heikentää huomattavasti palon varhaista havaitsemista ja hälytyksen kuuluvuutta.

”A closed bedroom door is likely to delay the operation of a single-station alarm in response to a fire on the other side of the door. Similarly, a single-station alarm sounding on a different floor or behind a closed door may not be loud enough to alert someone in another part of the home.”

(<https://www.nfpa.org/education-and-research/research/nfpa-research/fire-statistical-reports/smoke-alarms-in-us-home-fires> ks myös. <https://www.iafc.org/topics-and-tools/resources/resource/smart-choices-in-smoke-alarm-placement>)

Määrää tulisi ennemmin ohjata pelastuslailla, ei asetusmuutoksella: Koska tilojen muoto ja asukkaiden toiminnat voivat vaihdella merkittävästi, emme pidä järkevänä, että asetuksessa määrätään tarkka palovaroittimien määrä pelkän pinta-alan perusteella. On tärkeää, että sääntelyssä noudatetaan joustavaa lähestymistapaa, jossa pelastuslaissa mainittu palovaroittimien riittävä määrä ohjaa käytäntöjä. Lainlaatijan ei tule asetuksella suunnitella palovaroittimien tarkkaa määrää, koska se ei ota huomioon eri rakennustyyppisiä ja asumisen tarpeita riittävästi.

On myös huomioitava, että palovaroittimien vastuun siirtymisen myötä tarve yksityiskohtaiselle sääntelylle on vähentynyt. Vastuu palovaroittimien riittävän määrän suunnittelusta on siirtymässä rakennuksen omistajalle. Sillä on muutoinkin vastuu erilaisista rakennuksen turvalliseen käyttöön liittyvistä suunnittelutehtävistä, joihin palovaroittimien riittävän määrän ja sijoittelun arvioiminen perustuen muun muassa tilojen muotoon perustuu. Palovaroittimien riittävyden arvioinnin kuuluessa rakennuksen omistajan vastuulle tulee varmistettua, että palovaroittimien riittävyys arvioidaan myös esimerkiksi tehtäessä rakennuksen elinkaaren aikana muutoksia, jotka voivat vaikuttaa palovaroittimien kuuluvuuteen tai havaintokykyyn.

Path Dependency ja normatiivinen käyttäytyminen sääntelyn purkamisen jälkeen: On myös merkittävää huomata, että yhteiskuntatieteissä on näyttöä siitä, että vaikka sääntelyä purettaisiin, vanhat normit voivat säilyä osana käyttäytymistä. Path dependency -ilmiö, joka viittaa siihen, että menneisyydessä muodostuneet normit ja käytännöt jatkuvat, vaikka sääntelyä muutettaisiin, on laajasti tutkittu ilmiö. Tutkimukset osoittavat, että kun tietty sääntely on ollut voimassa pitkään, siihen perustuva käyttäytyminen voi jatkua, vaikka sääntöjä lievennettäisiin (ks. https://link.springer.com/referenceworkentry/10.1057/978-1-137-00772-8_396 ja https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-658-05014-6_5)

Lisäksi institutional drift -ilmiö viittaa siihen, että sääntelyn muuttaminen ei välttämättä muuta käyttäytymistä, koska vanhat toimintatavat ja instituutiot voivat säilyä, erityisesti turvallisuuden alalla (<https://link.springer.com/article/10.1007/s43508-021-00007-w>)

Tämän perusteella voidaan olettaa, että vaikka palovaroittimia koskevaa sääntelyä kevennettäisiin, asukkaat ja turvallisuussuunnittelijat voivat jatkaa toimimista aiemman tiukemman sääntelyn mukaisesti, mikä tukee käytäntöjen säilyttämistä ja ehkäisee turvallisuustason heikkenemistä.

Käytännössä ehdotettu 60 m² -sääntö on riittämätön ja voi johtaa tilanteisiin, joissa varoittimia on liian vähän suojattavaan tilaan nähden. Siksi asetuksen tulisi perustua laajempaan tarkasteluun, joka huomioi tilojen muodon, käyttötarkoituksen ja erityiset syttymisvaarat. Palovaroittimien määrän ohjaaminen yleisemmällä sääntelyllä antaa mahdollisuuden varmistaa, että asunnoissa on riittävä määrä palovaroittimia kaikissa tarpeellisissa tiloissa.

Oikeusministeriön lainkirjoittajan oppaassa korostetaan, että sääntelyn ei tulisi olla liian yksityiskohtaista. Oppaan mukaan lainsäädännön tulee olla selkeää ja johdonmukaista, mutta samalla se ei saa olla niin yksityiskohtaista, että se rajoittaisi tarpeettomasti. Tarkoitus on varmistaa, että säädöksillä luodaan puitteet, mutta ne jättävät tilaa tilanteiden ja olosuhteiden mukaan soveltamiselle. Tämä lähestymistapa auttaa varmistamaan, että sääntely pysyy ajan tasalla ja soveltuu erilaisiin tilanteisiin. Lainkirjoittajan oppaan mukaista sääntelytapaa tulisi noudattaa myös asetusten säätämisessä.

Asetusluonnos herättää merkittäviä huolenaiheita myös hälytysäänen kuuluvuuden sekä ikääntyneiden ja kuulovammaisten oikeuksien näkökulmasta.

Ensinnäkin, asetuksesta on poistettu vaatimus siitä, että palovaroittimen hälytysäänen tulisi kuulua selvästi kaikkiin asunnon osiin, joissa normaalisti oleskellaan. Tämä on suuri puute, koska varoitusäänen riittävä kuuluvuus on keskeinen tekijä varoittimen tehokkuudessa erityisesti suurissa tai monitasoisissa asunnoissa, joissa saattaa olla rakenteellisia esteitä äänen leviämiseksi. Rakennusten paksut seinät ja useat kerrokset voivat estää ääntä kuulumasta esimerkiksi makuuhuoneisiin, mikä heikentää paloturvallisuutta. Ilman riittävää hälytysääntä asukkaat saattavat jäädä ilman varoitusta ja eivät näin ehdi reagoida ajoissa.

Toiseksi, luonnos ei huomioi riittävästi ikääntyneiden, kuulovammaisten tai muiden toimintarajoitteisten henkilöiden tarpeita. Aikaisempi asetusta mahdollisti hälytyksen antamisen muullakin tavalla kuin äänimerkillä, kuten esimerkiksi vilkkuvaloilla tai tärstimillä. Uusi luonnos kuitenkin jättää nämä vaihtoehdot pois, mikä vaarantaa niiden henkilöiden turvallisuuden, jotka eivät kuule palovaroittimen hälytysääntä. Tämä on erityisen ongelmallista vammaispalveluiden tarpeessa oleville henkilöille, joille lisälaitteet, kuten tärstimet tai vilkkuvalot, ovat elintärkeitä heidän oman turvallisuutensa takaamiseksi.

On syytä huomioida, että YK:n vammaissopimus ja yhdenvertaisuuslaki velvoittavat yhteiskuntaa varmistamaan, että kaikilla kansalaisilla on tasavertaiset mahdollisuudet turvallisuuteen. Vammaispalvelulain mukaisesti hyvinvointialue vastaa tarvittavien palovaroittimiin liitettävien

lisälaitteiden kustannuksista, mutta luonnos ei selvennä, kenen vastuulla on näiden laitteiden asennus ja kunnossapito. Tämä asettaa vammaiset ja muut toimintarajoitteiset henkilöt epävarmaan asemaan, sillä he saattavat jäädä ilman tarvittavaa tukea paloturvallisuuden ylläpitämiseksi.

Kolmanneksi, palovaroittimien määrä asunnoissa on luonnoksen mukaan rajattu yhteen varoittimeen 60 neliometriä kohden. Tämä rajoitus ei kuitenkaan riitä takaamaan, että hälytysääni kantautuu kaikkiin asunnon osiin, varsinkaan monihuoneisissa tai kerrostaloasunnoissa. Erityisesti asunnoissa, joissa on useita makuuhuoneita, olohuoneita tai muita erillisiä tiloja, yksi varoitin 60 neliometriä kohden voi johtaa siihen, että hälytysääni ei kuulu riittävästi jokaisessa huoneessa, mikä voi estää asukkaiden ajoissa pelastautumisen.

Näiden seikkojen vuoksi on tärkeää, että asetusluonnosta muutetaan siten, että se huomioi paremmin hälytysäänen kuuluvuuden kaikissa tiloissa ja varmistaa erityisryhmien oikeuden turvallisiin ja saavutettaviin hälytysjärjestelmiin. Asetukseen tulisi sisällyttää selkeä vaatimus siitä, että hälytysäänen tulee kuulua koko asunnossa, ja vaihtoehtoisten hälytyskeinojen, kuten visuaalisten ja mekaanisten laitteiden, käyttöä tulisi edellyttää silloin, kun asukkaiden kuulokyky tai liikuntakyky sitä vaatii. Näillä muutoksilla voidaan varmistaa, että kaikilla asukkailla, riippumatta heidän fyysisistä rajoitteistaan, on mahdollisuus saada varoitus tulipalosta ajoissa ja toimia sen mukaisesti.

Esitämme, että asetus palautetaan valmisteluun ja nykyinen sääntely säilytetään tai sen pohjalta muotoillaan paremmin turvallisuutta edistävä sääntely. Ehdotettua parempi muotoilu olisikin, että ehdotettu 1 § muutettaisiin sisällöltään nykyisen asetuksen 3 §:n 3 momenttia vastaavaksi. Lisäksi tulee huomioida hälytysäänen kuuluvuus ja sen antaminen tarvittaessa muullakin kuin äänimerkillä.

4 §: Tulee tarkentaa mikä on paloilmoin, joka muodostuu kokonaisuudesta, jossa on keskus, tehonlähde, ilmaisin, painike sekä hälytin. Ennenmin pitäisi lukea paloilmaisin tai muu laite.

Muun laitteen määritelmää pitäisi täsmentää - pitäisikö perustella, miten laitteen toiminta ja tavoite liittyy paloturvallisuuteen?

Telaranta Kari
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK